
Datum: 6 februari 2018
Corr.nr. 2018-008310, ECP
K6787

Nummer 7/2018

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen over het principebesluit van Gedeputeerde Staten om vanuit het investeringsbudget Lauwersoog - onderdeel Ruimtelijk Economisch Programma ZuiderZeelijn (REP-ZZL) - bij te dragen in het project "Werelderfgoedcentrum Waddenzee".

1. Samenvatting

Ter financiering van het project "Werelderfgoedcentrum Waddenzee" te Lauwersoog, wordt door ons een beroep gedaan op een financiële bijdrage uit het investeringsbudget Lauwersoog, onderdeel REP-ZZL.

Alles overwegende zijn wij tot de conclusie gekomen dat een deugdelijke subsidieaanvraag is ingediend die voldoet aan de voorwaarden en criteria zoals die in het REP-ZZL kader zijn vastgelegd. Daarnaast past het onderhavige initiatief binnen een aantal vastgestelde beleidskaders en programma's. Wij hebben dan ook het principebesluit genomen om de benodigde bijdrage van € 3.600.000,--, ten laste van het REP-ZZL beschikbaar te stellen. Middels deze voordracht stellen wij u in gelegenheid uw mening te geven voordat wij overgaan tot een definitief besluit.

2. Doel en wettelijke grondslag

Conform de afspraak dat uw Staten betrokken worden bij de besluitvorming over projecten in het kader van het REP-ZZL (zie o.a. ons aan de Statencommissie Economie en Mobiliteit gericht schrijven d.d. 26 januari 2011, kenmerk 2011-04313/4/A.25, EZP), brengen wij u met deze voordracht op de hoogte van ons principebesluit om de benodigde bijdrage beschikbaar te stellen.

3. Procesbeschrijving en planning

Het Lauwersmeergebied is volop in beweging. Om projecten en ambities goed op elkaar af te stemmen hebben de overheden rondom het Lauwersmeergebied zich verenigd in de Stuurgroep Lauwersmeer. Het betreft de gemeenten Dongeradeel, Kollumerland c.a., De Marne en de provincies Fryslân en Groningen. Gezamenlijk heeft de Stuurgroep een visiedocument opgesteld (Koers voor het Lauwersmeer, 2012), waarin haar ambities zijn verwoord. Dit document is april 2012 vastgesteld door de betrokken overheden.

Op basis van dit document hebben de "Lauwersmeer-overheden" het "Uitvoeringsprogramma Lauwersmeer 2014 - 2018 vastgesteld". Ons college heeft op 17 december 2013 hierover besloten. Het Werelderfgoed centrum Waddenzee is opgenomen in dit Uitvoeringsprogramma.

De gebiedspartners van het Lauwersmeer zijn intensief en in vele vormen betrokken bij de totstandkoming van de plannen via de Klankbordgroep Lauwersmeer.

In de Klankbordgroep zijn de meest relevante gebiedspartijen vertegenwoordigd, zoals de gebiedsondernemers, Staatsbosbeheer, IVN, Defensie, Waddenvereniging, de watersportsector, NAM, recreatieschap De Marrekrite, de waterschappen, ANWB en LTO.

Daarnaast vindt het gebiedsproces op deelgebieds- en sectorniveau plaats en is afstemming met belangenorganisaties.

3.1. Lauwersoog

Voor wat betreft het deelgebied Lauwersoog werken de gemeente De Marne en de provincie samen aan de verdere ontwikkeling.

De doelstellingen van deze samenwerking zijn vastgelegd in het "Plan voor Regie en Ruimtelijke Ontwikkeling Lauwersoog" (PROLOOG) dat in 2011 door de gemeente en de provincie is vastgesteld.

De hoofddoelstelling voor Lauwersoog is de transformatie tot een duurzame en toekomstige visserijhaven en de transformatie van Lauwersoog tot toeristische trekpleister in een aantrekkelijk verblijfsgebied.

Voor de gebiedsontwikkeling Lauwersmeer, met het accent op Lauwersoog, hebben Provinciale Staten een investeringsbudget van in totaal € 15,8 mln. beschikbaar gesteld.

3.2. Wat is er tot op heden bereikt

Haven

Met de realisatie van de projecten North Sea Fish, Garnalencentrum en de Herinrichting Haven Lauwersoog (onderdeel verlenging visserijkade) is de ontwikkeling van een duurzamere (garnalen)visserij definitief ingezet. Deze projecten bereiden de weg voor een grotere efficiency van de haven, toepassing van duurzame vangsttechnieken en de verkorting van de productieketen. Naast de voordelen die deze projecten voor het milieu en de voedselkwaliteit opleveren, is ook een bijdrage geleverd aan de werkgelegenheid in de visserijsector op korte en lange termijn. Nu al zijn er concrete effecten zichtbaar die het directe gevolg zijn van de publieke investeringen op Lauwersoog.

De kadeverlenging heeft er bijvoorbeeld voor gezorgd dat de bedrijventerreinen in het oostelijke deel van de haven volledig zijn uitgegeven aan nieuwe bedrijven. Telson BV, Kant BV, Next Generation Shipyards BV en Next Generation Shiplift BV hebben zich aan de nieuwe kade gevestigd. De investeringen in de bouw van het garnalencentrum leiden niet alleen tot tijdelijke werkgelegenheid. Telson en Kant verwachten in de komende jaren door te groeien van een klein personeelsbestand tot circa 30 structurele arbeidsplaatsen.

Ook van de nieuwe scheepslift en de met de daarbij behorende activiteiten van de scheepswerf c.a. wordt een werkgelegenheidseffect verwacht. Next Generation heeft, met het oog op de groei van haar activiteiten, geïnvesteerd in de aanschaf en assemblage van de grootste mobiele scheepslift van Nederland en legt zich daarnaast toe op de bouw, reparatie, onderhoud en de bemiddeling van zowel het beroepsmatige als het luxe segment in deze sector. De verwachting is dat de investeringen van laatstgenoemd bedrijven in komende jaren eveneens 30 structurele arbeidsplaatsen zal gaan opleveren.

Infrastructuur

Om knelpunten tussen het professionele en recreatieve verkeer op te lossen zijn de wachtvoorzieningen voor de Robbengatsluis en de verkeersontsluiting van de haven verbeterd voor de verkeersstromen voor de scheepvaart en het autoverkeer. De toeristische infrastructuur is qua functionaliteit en de kwaliteit verbeterd, bijvoorbeeld door de aanleg van goede en veilige verbindingen voor voetgangers en fietsers tussen het dorp, de recreatieve zone rondom de Strandweg e.o., de vissershaven en de veerhaven. Belangrijke knelpunten - zoals de oversteken over de N361 - zijn aangepakt.

Bovendien is geïnvesteerd in de informatievoorziening door de realisatie van een informatiepaviljoen en een promotiecampagne.

Met het uitvoeren van de projectplannen voor de Recreatieve Poort Lauwersoog/Lauwersom, de Strandweg en het Rondje Lauwersmeer zijn nieuwe recreatieve routes gerealiseerd en is de verblijfskwaliteit van het gebied aanzienlijk versterkt.

Naar verwachting kunnen al deze projecten in de periode tot en met 2018 gerealiseerd zijn.

De investeringen zijn vanuit het provinciaal investeringsbudget gedekt en door samenwerkingspartners en/of andere subsidies, waaronder het Waddenfonds.

Naast deze publieke investeringen zijn er een aantal private partijen die investeren in de ontwikkeling van recreatiewoningen, arrangementen en horecavoorzieningen.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de uit het investeringsbudget, gefinancierde projecten.

Project	Status	Investering
Wachtvoorzieningen Robbengatsluis	afgerond	€ 500.000
Interreg North Sea Fish (Lauwersoog)	afgerond	€ 350.000
Recreatieve Poort Lauwersoog	nagenoeg gereed	€ 4.193.906
Herinrichting haven Lauwersoog (verlenging kade)	afgerond	€ 4.161.300
Garnalencentrum	afgerond	€ 2.670.000
Verkeersontsluiting haven Lauwersoog (N361)	afgerond	€ 2.225.000
Waddenkwartier	afgerond	€ 335.000
Promotiecampagne Lauwersmeer 2014-2015	afgerond	€ 68.300
Rondje Lauwersmeer	in uitvoering	€ 3.300.000
Strandweg	in uitvoering	€ 1.485.000
Promotiecampagne Lauwersmeer 2016-2019	in uitvoering	€ 200.000

3.3 Wat is de resterende opgave voor Lauwersoog?

Gelet op de mate waarin de doelstellingen van het Programma Lauwersoog zijn bereikt en de stand van het investeringsbudget, is circa 70% van het programma inmiddels gerealiseerd. Zoals in onze Statenvoordracht van 21 juni 2016, nr. 51/2016, onder meer is verwoord, is Lauwersoog nog niet af. "Komende tijd moeten nog belangrijke stappen worden gezet. Met name voor de ontwikkeling van een recreatieve trekker (Werelderfgoedcentrum Waddenzee) en het creëren van een aantrekkelijk verblijfsgebied willen de provincie en de gemeente projecten initiëren. Tegelijkertijd is het van belang om de beweging naar een duurzame visserij en haven blijvend te borgen".

4. Werelderfgoedcentrum Waddenzee

4.1. Aanleiding

De Waddenzee is sinds 2009 UNESCO werelderfgoed en in 2016 uitgeroepen tot mooiste natuurgebied van Nederland. De schoonheid en belang van de Werelderfgoed Waddenzee verdient namelijk aandacht.

Het is tijd om een plek te maken waar verhalen verteld worden over alle facetten van het Waddengebied, want er is momenteel geen centraal punt in Nederland vanuit waar de Waddenzee beleefd kan worden.

Het realiseren van een Werelderfgoedcentrum Waddenzee (WEC) te Lauwersoog is een van de ambities uit ons collegeprogramma

Daarom werken partijen samen aan het realiseren van een nieuw Werelderfgoedcentrum Waddenzee in Lauwersoog (WEC).

In Lauwersoog en omgeving is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in onder meer het verbeteren van de toeristisch recreatieve infrastructuur en de haven. De betekenis van Lauwersoog als vissershaven en 'recreatieve poort' wordt doorontwikkeld.

Lauwersoog is de 'recreatieve poort' van het centrale Waddengebied en vormt met jaarlijks 1,8 miljoen bezoeken het startpunt voor ontdekking van het Waddengebied. Het is de uitvalsbasis voor tochten en bestemmingen in de omgeving en beleving van de Waddenzee.

Lauwersoog fungeert als hub voor de bezoekers van Schiermonnikoog, het herbergt de vissershaven, en is tevens bestemming voor recreanten die komen genieten van de maritieme sfeer rond de vissershaven, de omliggende natuur van het Lauwersmeer, de mogelijkheden voor waterrecreatie en Waddenbeleving.

Er zijn enkele publieke voorzieningen, zoals horecagelegenheden, een informatiepaviljoen en een aanlegplaats voor passanten.

De haven van Lauwersoog wordt ingeklemd tussen het Waddenzee UNESCO Werelderfgoed en Nationaal Park Lauwersmeer. Lauwersoog vormt hiermee een boeiend kruispunt van contrasterende eigenschappen: zout en onstuimig ten noorden van de dijk, zoet en kalm aan de kant van het Lauwersmeer. Ook ligt het gebied op de grens tussen twee provincies, die elk hun eigen cultuur en geschiedenis hebben.

De Waddenzee is op en vanuit deze locatie volop te beleven. Dat maakt deze locatie bij uitstek geschikt voor de vestiging van een Werelderfgoedcentrum. Bovendien ligt de locatie gunstig ten opzichte van de N361, (bestaande) parkeermogelijkheden en de veerdienst naar

Schiermonnikoog.

4.2. Samenwerking

Verschillende partijen werken samen aan het waarmaken van een nieuw Werelderfgoedcentrum Waddenzee in Lauwersoog

Er zijn eerder plannen voor een centrum gemaakt, maar door het aangaan van een stakeholder gedreven traject staat het doel sterker in zijn fundamenten dan ooit. Het plan is in interactie met diverse stakeholders tot stand gekomen, zoals de Waddenvereniging, IVN, Telson, de Natuurschool, Lauwersoog Water Events en vele anderen.

Daarnaast is contact onderhouden met een groot netwerk aan partijen zoals belanghebbende lokale ondernemers in Lauwersoog, en andere ondernemers en organisaties vertegenwoordigd in de stuurgroep Lauwersmeer en in de klankbordgroep Lauwersmeer.

Een groeiende groep van meer dan 30 geïnteresseerde partijen wordt regelmatig genodigd voor een briefing tijdens een bijeenkomst.

In 2017 is de Stichting Werelderfgoedcentrum Waddenzee opgericht. Deze stichting treedt op als vertegenwoordiger van een consortium van partijen die gezamenlijk het WEC willen realiseren. Het initiatief is primair tot stand gekomen vanuit een samenwerking tussen de Provincie Groningen, de Gemeente de Marne, Staatsbosbeheer, het Zeehondencentrum Pieterburen en de Exploitatiemaatschappij Haven Lauwersoog.

4.3. Doelstellingen van het WEC

Doelen van het WEC zijn:

- Bewustzijn en bevestiging van de waarde van de Waddenzee en het Lauwersmeergebied aan een groot internationaal publiek;
- Kwalitatieve en kwantitatieve impuls aan de economie van het Waddengebied;
- Internationaal voorbeeld op het gebied van duurzaamheid en het samenbrengen van educatie, onderzoek, ondernemerschap en beleving;

Het WEC krijgt een unieke combinatie van science en entertainment:

- Het verhaal van de natuur (Wadden en Nationale Parken);
- De zeehond als bio-indicator van het ecosysteem;
- Cultuurhistorie van het gehele Waddengebied;
- Samenwerking met (internationale) kennisinstellingen en waarde-creatie met het MKB;
- Samenwerking met en onderscheidende aanvulling op bestaande (inter-) nationale Waddencentra

4.4. Het WEC

Algemeen

Het WEC beoogt het 'ecologische en economische visitekaartje' van de Wadden en Noord Nederland te worden. Het programma en de gebouwen vormen een voorbeeld op het gebied van duurzaamheid, waarin aspecten worden gecombineerd als energie, materiaal, biodiversiteit, cultuur, gezondheid en welzijn. De duurzame aanpak is zichtbaar en is onderdeel van het educatieve programma.

Om die reden is in het investeringsplaatje gerekend met een opslagpercentage voor onderscheidend duurzaam bouwen van 10%.

Deze aanpak sluit goed aan op de plannen voor een Duurzame Haven Lauwersoog, waarin als doelen zijn opgenomen minimaal energie neutraal te worden.

Vanuit Haven Lauwersoog zijn partijen voor innovatieve technologie, scheepsbouw Lauwersoog en vissers bij elkaar gebracht en positief met elkaar in gesprek geraakt over dit onderwerp. Partijen zien dit, in combinatie met het WEC, als een kansrijke en haalbare ontwikkeling.

Het WEC is een gebouw dat bestaat uit verschillende elementen, zoals een vertrekhal, het Oog, de morfologische ruimte, panoramatoren, aquaria en een zeehondenexperience. De vertrekhal verleidt mensen tot tientallen unieke expedities in het gebied.

Verder wordt het centrum een interationale vuurtoren voor kennis, activiteiten, onderzoek en ondernemerschap rondom en voor de Waddenzee.

De ruimtelijke kwaliteit van gebouw en openbare ruimte wordt geborgd door het opstellen van structuur ontwerp door het kwaliteitsteam voor Lauwersoog in opdracht van provincie en gemeente. Provinciaal bouwheerschap is hierbij nauw betrokken.

Bij het WEC worden een hotel met horeca en een Wadhah gerealiseerd, waarin lokale ondernemers zich kunnen vestigen..

Nadat het WEC, mede gefinancierd door publieke partijen en subsidies, gerealiseerd is, zal het een sluitende exploitatie kennen.

Zowel het uitgewerkte investeringsplaatje als de businesscase zijn door externe bureau's gevalideerd en geeft een beeld van een realistisch en haalbaar model dat aansluit bij de wensen van de partijen.

De risico's voor de provincie zijn overzichtelijk.

- De rol van de provincie is die van subsidie verstrekker (business as usual) en het beoogde bedrag is voor dit project gereserveerd uit bestaande middelen in de begroting;
- Er is een dekkende exploitatie bij 150.000 bezoekers. Dit aantal is conservatief geschat. De provincie zal geen structurele exploitatiesubsidie verstrekken;
- Niet uit te sluiten is dat in de aanloopfase tijdelijke exploitatietekorten ontstaan en dat daarvoor onder andere de provincie zal worden benaderd. Ons uitgangspunt daarbij is dat wij geen structurele exploitatiebijdrage zullen verlenen.

5. Financiën

Het publieke deel van het jWEC bestaat uit:

- Het Oog
- De Morfologische Ruimte
- Panoramatoren
- Tijdelijke Tentoonstellingsruimte
- Educatie Lab
- Science Field Office en campus
- Zeehondenexperience
- Aquarium
- Uitkijkterras met Dakakker
- Artist-in-Residence Programma
- Website en Virtual Reality Experience
- Publieke Buitenruimte

De totale kosten voor het realiseren van het publieke deel van het WEC, incl. de openbare buitenruimte, zijn geraamd op € 19.155.000,-.

De financiering c.q. dekking van dit onderdeel van het WEC (publiek) is opgebouwd uit publieke en private bijdragen en is onderstaand weergegeven:

Provincie Groningen (investeringsbudget Lauwersoog REP-ZZL)	€ 3.600.000,-
Provincie Groningen (investeringsbudget Lauwersoog ESFI)	€ 1.400.000,-
Zeehondencentrum	€ 3.000.000,-
Gemeente de Marne	€ 1.000.000,-
Gevraagde bijdrage Waddenfonds	€ 9.650.000,-
Bijdrage door privaat aan buitenruimte	€ 505.000,-
Totaal	€ 19.155.000,-

Voor de goede orde merken wij op dat de door de Stichting Werelderfgoedcentrum Waddenzee gevraagde/opgevoerde financiering c.q. dekking vanuit het Waddenfonds op dit moment nog niet zeker is gesteld. Finale besluitvorming daarover dient nog plaats te vinden. De verwachting is dat medio maart 2018 duidelijkheid bestaat over dit onderdeel.

De overige bijdragen zijn zeker gesteld.

Een nieuwe situatie zal ontstaan indien onverhoopt blijkt dat geen bijdrage uit het Waddenfonds beschikbaar wordt gesteld dan wel een lagere bijdrage wordt beschikt.

Partijen zullen dan in onderling overleg zich nader beraden over de dan ontstane situatie.

Betrokkenheid van uw Staten zal daarbij wederom aan de orde zijn.

Voor de goede orde merken wij nog op dat onze bijdrage in het publieke deel beschikbaar wordt gesteld onder voorbehoud van de overige bijdragen.

Private partijen dragen hun eigen kosten voor het realiseren van het hotel, restaurant en de Wadhah. Na realisatie dragen partijen ook zelf de verantwoordelijkheid voor de exploitatie van het

hotel, restaurant en de Wadhal. Er vindt geen publieke bijdrage plaats aan het commerciële programma. Omgekeerd zullen er wel opdrachten plaats vinden van de private partijen aan de exploitatie van het publieke deel.

6. Projectresultaat

De realisatie van de voorgenomen plannen voor de gebiedstransformatie van Lauwersoog versterkt het toeristische recreatieve cluster in bredere zin. Dat is goed voor de directe omgeving, maar ook voor andere bedrijven en instellingen in de omliggende regio die in meer of mindere mate afhankelijk zijn van de toeristisch recreatieve bestedingen in het gebied. Een veelzijdig en aantrekkelijk aanbod van voorzieningen is eveneens van belang voor een attractieve en complete regio waar bewoners graag vertoeven en (nieuwe) bedrijven zich willen vestigen. De voorgenomen gebiedstransformatie van Lauwersoog past hierin.

Ecorys heeft een studie verricht naar de economische effecten van het programma Lauwersoog als geheel en specifiek voor het WEC

Samengevat:

Economisch effect	Programma Lauwersoog	WEC
tijdelijke werkgelegenheid tijdens realisatiefase	680 fte	350 fte
structurele werkgelegenheid	170 fte	60 fte
jaarlijkse omzet en bestedingsimpuls *1)	€ 44 mln.	€ 4,1 mln.

*1) = haven gerelateerd + visserij + toerisme. Toeristisch gerelateerd = € 5,1 mln, waarvan WEC € 4,1 mln.

7. Motivatie REP-ZZL bijdrage

Hoofddoelstelling van het REP-ZZL is het versterken van de kansrijke sectoren en de ruimtelijke economische structuur van Noord-Nederland. Het onderhavige project valt onder opgave B: "Versterking belangrijke bestaande clusters" programmalijn 7 "Toerisme".

De investeringen dienen een bovenlokaal belang, maar gaan de financiële mogelijkheden van partijen te boven. Met de bijdrage van een REP subsidie kan het WEC gerealiseerd worden. Het belang om de investeringen via een REP subsidieaanvraag te dekken is onder meer dat na realisatie van het WEC de economische effecten ten goede zullen komen aan de economie van Noord Nederland. Het gaat hierbij om brede effecten op recreatie en toerisme. De REP subsidie maakt het mogelijk om extra bestedingen en investeringen uit te lokken, de werkgelegenheid te stimuleren en extra toeristen te trekken. Zonder een bijdrage vanuit onder meer het REP zal het gewenste doel niet worden gerealiseerd. Daarnaast wordt door de REP-subsidie het ook mogelijk gemaakt dat er nieuwe initiatieven uitgelokt worden, waarvan bijvoorbeeld het hotel, restaurant en de Wadhal goede voorbeelden zijn.

Wij zijn van oordeel dat het onderhavige initiatief inhoudelijk in voldoende mate bijdraagt aan de doelstellingen van het programma en de desbetreffende programmalijn. Daarnaast voldoet de aanvraag aan de overige formele criteria van het programma (subsidiepercentage, legitimiteitscriterium, geen reguliere activiteit en subsidiabele kosten hoger dan € 500.000,--).

In de **Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020** worden specifieke beleidsmatige opgaven geformuleerd.

Zo willen wij het 'natuurlijk' werelderfgoed Waddenzee verbinden met de 'culturele waarden' van het binnendijkse Waddengebied en het voor recreanten aantrekkelijker en toegankelijker maken van het Waddengebied met Unesco werelderfgoed status.

Het voornemen bestaat om deze opgaven binnen de context van enerzijds de status van de Waddenzee als UNESCO-werelderfgoed, de culturele rijkdom van het Wierdenland en anderzijds onze economische ambities met Lauwersoog uit te voeren. De dynamiek in het gebied kan vergroot worden met onder andere het ontwikkelen van een Werelderfgoed Centrum in Lauwersoog. De betekenis als 'recreatieve poort' kan verder worden ontwikkeld tot een aantrekkelijk verblijfsgebied en uitvalsbasis voor tochten en bestemmingen in de omgeving.

Toerisme visie (kader stellende notitie 2016 - 2020

In de Toerisme-visie van de Provincie Groningen (kader stellende notitie 2016-2020) wordt ook aangegeven dat het accent van de provinciale investeringen in dit gebied liggen op de ontwikkeling

van Lauwersoog als duurzame en toekomstbestendige visserijhaven en als recreatieve poort van het centrale waddengebied. Het Lauwersmeer en het Werelderfgoed Waddenzee horen bij de zeven belangrijkste attracties voor een bezoek aan om de provincie Groningen.

Voor Lauwersoog vormt het 'Plan voor Regie en Ruimtelijke Ontwikkeling Lauwersoog' (**PROLoog**) het ruimtelijk ontwikkelingskader. Deze is in 2011 door Provinciale Staten en de Gemeenteraad vastgesteld. De hoofddoelstelling voor Lauwersoog is de transformatie tot een duurzame en toekomstbestendige visserijhaven en de transformatie van Lauwersoog tot aantrekkelijk verblijfsgebied.

Wadden van Allure

Voor de waddenvisie is het fundament gelegd met de Planologische Kernbeslissing Derde Nota Waddenzee (2007) en Beheer- en Ontwikkelplan Leven in de Wadden (2009). Dit fundament is verbreed met verschillende beleidskaders zoals Natura2000 en de Kaderrichtlijn Water, programma's zoals het Deltaprogramma en Naar een Rijke Waddenzee.

Ook hebben de drie provincie in het Waddengebied structuurvisies opgesteld en gezamenlijk de Waddenvisie **Wadden van Allure** gemaakt.

De provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland wilden namelijk komen tot een gecoördineerde interprovinciale inzet voor het Waddengebied. Deze Waddenvisie onderscheidt twee hoofddoelen:

1. het versterken en optimaal kunnen beleven van de fysieke en ecologische kwaliteiten van het Waddengebied. Hierin spelen de thema's natuur, landschap, cultuurhistorie, water en aardkundige waarden een grote rol.
2. het stimuleren van, en ruimte bieden voor, (sociaal-)economische ontwikkeling, wonen, werken, recreëren en innovatie. Hieronder vallen doelstellingen voor de agrarische sector en de visserij, recreatie en toerisme, ontwikkeling van havens, bedrijventerreinen en (duurzame-) energievoorziening.

Sociale, ecologische en economische duurzaamheid zijn als rode draad door de beide hoofddoelen verweven.

Het Werelderfgoedcentrum sluit goed op deze doelstellingen aan. In Lauwersoog wordt vanuit een gebiedsgerichte benadering gewerkt aan een aantrekkelijk verblijfsgebied. Met Lauwersoog als recreatieve poort (plek waar het intensieve dag- en verblijfs-toerisme zich concentreert) heeft het kustgebied meer smoele gekregen. Bovendien zorgen de recreatieve poorten ervoor dat andere, meer kwetsbare plekken, met rust gelaten worden.

Waddenfonds

Om de kwaliteiten van het Waddengebied te versterken, is in 2006 het Waddenfonds opgericht. Het fonds valt onder verantwoordelijkheid van de provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen. Deze provincies trekken samen op om een duurzame versterking van het ongedeelde Waddengebied te bereiken.

Partijen zijn gezamenlijk gekomen tot het **Investeringskader Waddengebied 2016-2026**.

Het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 is een initiatief van de provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen.

Centraal in de gezamenlijke inzet staan majeure opgaven. Hierbij is het Waddenfonds een instrument dat de provincies effectief willen benutten voor het realiseren van hun ambities. Het investeringskader is gericht op een aantal majeure opgaven op het gebied van ecologie en economie. De visie 'Wadden van Allure!' is het beleidsmatig uitgangspunt voor het investeringskader.

Het Waddenfonds kan worden benut voor zover de initiatieven zich richten op doelen die hier op aansluiten:

1. Vergroten en versterken van natuur- en landschapswaarden;
2. Verminderen/wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee;
3. Duurzame economische ontwikkeling en transitie naar een duurzame energiehouding;
4. Ontwikkelen van een duurzame kennishouding.

Bij de ontwikkeling van het WEC in Lauwersoog staan met name het eerste en derde doel centraal. Met het WEC wordt een duurzame ontwikkeling bereikt.

Het centrum zorgt voor permanente werkgelegenheid, extra bezoekers, een langere verblijfsduur en meer bestedingen in het gebied. In het centrum worden natuur en landschapswaarden uitgedragen.

In het investeringskader staan zes majeure opgaven centraal. Opgave 3 is het versterken en vermarkten van het Werelderfgoed, hetgeen nadrukkelijk ook één van de doelen is van het WEC. Ook het vierde doel van het Waddenfonds krijgt in het WEC een plaats. Het WEC wordt een broedplaats voor kennisontwikkeling (Science Field Office en Campus) en het delen en etaleren van kennis in het Experientium. Het sluit daarbij ook aan op de eerste Majeure opgave uit het Investeringskader (kennisontwikkeling, kennisdeling en het etaleren van kennis).

Met het **Uitvoeringsplan Waddenfonds 2017-2026** geeft het Waddenfonds de richting aan voor de periode van 2017 tot en met 2026. De ontwikkeling van het WEC valt onder drie verschillende doelstellingen. :

Het onderhavige initiatief valt onder de majeure opgave "Versterken en Vermarkten Werelderfgoed".

8. Conclusie

Alles overwegende zijn wij tot de conclusie gekomen dat er een subsidieaanvraag is ingediend die voldoet aan de voorwaarden en criteria zoals wij die in het REP-ZZL kader hebben vastgelegd. Daarnaast is het onderhavige initiatief stevig ingebed in een aantal beleidskaders. Wij hebben dan ook het principebesluit genomen om de benodigde bijdrage van € 3.600.000,-- uit de REP-ZZL middelen beschikbaar te stellen.

Conform onze brief van 26 januari 2011, kenmerk 2011-04313/4/A.25, EZP, consulteren wij uw Staten alvorens wij tot een definitief besluit overgaan.

9. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bijgevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 6 februari 2018.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

F.J. Paas , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Behandeld door : D.Gerlach
Telefoonnummer : 06-15068100
e-mail : d.gerlach@provinciegroningen.nl

Bijlage bij de voordracht:

Projectplan Wereld Erfgoed Centrum Waddenzee

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 6 februari 2018. corr.nr. 2018-008310, ECP;

Gelet op

- Gelezen de brief van 26 januari 2011, kenmerk 2011-04313/4/A.25, EZP, aan de leden van de commissie Economie en Mobiliteit;
- De doelstellingen van het Ruimtelijk Economisch Programma ZuiderZeeLijn (REP-ZZL);

Besluiten:

1. Kennis te nemen van het principebesluit van Gedeputeerde Staten om vanuit het REP-ZZL een subsidie van € 3.600.000,-- toe te kennen en bij te dragen aan het project "Werelderfgoedcentrum Waddenzee".
2. Vast te stellen dat Provinciale Staten in staat zijn gesteld hun wensen en bedenkingen te uiten;

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.